

Άκρωξ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΟΙΚΟ

Ατάκτως εκδιδόμενο ενημερωτικό δελτίο της Πανελλήνιας Ένωσης Εκπαιδευτικών για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση - Παράρτημα Αττικής
Καφαντάρη 43 Αγ. Δημήτριος 17343 τηλ. 9959251
Τεύχος 15, Δεκέμβριος 2001

Χρόνια πολλά και ευτυχισμένα

Όλα τα πράγματα μοιράζονται την ίδια αναπνοή, τα ζώα, τα δέντρα, ο άνθρωπος μοιράζονται όλοι την ίδια ανάσα. Ξέρουμε τουλάχιστον αυτό: η γη δεν ανήκει στον άνθρωπο, ο άνθρωπος ανήκει στη γη. Όλα τα πράγματα είναι αλληλένδετα, όπως το αίμα ενώνει μια οικογένεια. Είμαστε ένα μέρος της γης κι αυτή πάλι ένα κομμάτι από μας... Δεν είναι ο άνθρωπος που ύφανε το νήμα της ζωής. Εκείνος είναι μόνο μια κλωστή. Ότι κάνει στο νήμα, το κάνει στον ίδιο του τον εαυτό. Διδάξτε στα παιδιά σας αυτό που διδάξαμε κι εμείς στα δικά μας: ότι η γη είναι η μητέρα μας....

(απόσπασμα από την ομιλία - απάντηση του αρχηγού των Ινδιάνων Ντουγάμι Σιάτλ στον πρόεδρο των Η.Π.Α., ο οποίος το 1885 ζήτησε να αγοράσει τη γη της φυλής του)

ΤΟ ΔΙΣ...ΑΓΝΟΕΙΝ ΤΗΝ Π.Ε.

Είχαμε σκοπό η πρώτη σελίδα να έχει μόνο ευχές. Δυστυχώς όμως η επικαιρότητα μας αναγκάζει να επιμείνουμε σε σκέψεις και διαμαρτυρίες. Μετά την αγνόηση των νυν υπευθύνων Π.Ε. στην επιλογή σχολείων για την πιλοτική εφαρμογή της «ζώνης» καινοτόμων δράσεων, ήρθε η σαφής υποβάθμιση με τη μη μοριοδότηση των συναδέλφων, που έχουν υπηρετήσει ως υπεύθυνοι Π.Ε. και ως μέλη των Παιδαγωγικών Ομάδων των ΚΠΕ, για την επιλογή των στελεχών εκπαίδευσης και των σχολικών συμβούλων.

Πράγματι, το Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος που έφτασε σε μας από θιγόμενα μέλη μας στο Κεφ Β' άρθρο 10 μοριοδοτεί για «άσκηση καθοδηγητικού έργου και διοικητικών καθηκόντων» ακόμα και τον Υποδιευθυντή Σχολικής Μονάδας ή τον Υπεύθυνο Αγωγής Υγείας (φεινός μόλις θεσμός στην Α/θμια) και αγνοεί την πολύχρονη προσφορά των υπευθύνων Π. Ε.! Αποσιωπά ή παραβλέπει την «επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση» και τη «διδασκτική εμπειρία» που απέκτησαν επιμορφώνοντας και καθοδηγώντας εκπαιδευτικούς στην Π. Ε. ! Σβήνει με μονοκοντυλιά τα «επιμορφωτικά συνέδρια, σεμινάρια, ημερίδες» που οργανώνουν τα μέλη των Π.Ο. των ΚΠΕ, λες και αυτοί που συμμετέχουν «ως μέλος της οργανωτικής ή επιστημονικής ομάδας ή ως εισηγητής με στόχο την επιμορφωτική ενημέρωση των εκπαιδευτικών» στα πολυήμερα σεμινάρια των ΚΠΕ είναι αόρατοι! Ποιος άραγε φρόντισε περισσότερο για την «υιοθέτηση και χρήση σύγχρονων διδακτικών μεθοδολογιών, καθώς και

καινοτομιών και επικουρικών προγραμμάτων (αναφέρεται η Π.Ε.!) ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα του σχολείου και να εμπλουτισθεί το Α. Π.», αν όχι οι υπεύθυνοι Π. Ε. και οι Π. Ο. των ΚΠΕ που συνδιοργάνωσαν επιμορφωτικά σεμινάρια, παρήγαγαν εκπαιδευτικό υλικό ή δημιούργησαν δίκτυα συνεργασίας σχολείων;

Για να μη μακρηγορούμε: όλα τα «κριτήρια που συνεκτιμώνται από το οικείο Συμβούλιο Επιλογής» τα πληρούν και οι υπεύθυνοι Π. Ε. και τα μέλη των Π. Ο. των ΚΠΕ. Προς τι λοιπόν η παντελής έλλειψη μοριοδότησής τους στη συγκεκριμένη περίπτωση; Είναι παράλειψη ή συνειδητή επιλογή; Είναι άδικο να μην τίθενται σε ίση μοίρα με Υπεύθυνους άλλων τομέων και να αγνοούνται για δεύτερη φορά!

Καλούμε το ΥΠΕΠΘ και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο να περιλάβουν στο σχετικό Π.Δ. στους δικαιούχους μοριοδότησής για την επιλογή στελεχών εκπ/σης τις παραπάνω κατηγορίες συναδέλφων. Ζητάμε, επίσης, από το Δ.Σ. της Ένωσης να παρέμβει δυναμικά προς αυτή την κατεύθυνση προβάλλοντας έτσι και το διεκδικητικό χαρακτήρα της ΠΕΕΚΠΕ.

Η Δ. Ε. του Παραρτήματος Αττικής
της ΠΕΕΚΠΕ

**ΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ
«ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»**

Από απόλυτη επιτυχία στέφθηκε η διοργάνωση ημερίδας με θέμα: «Διδακτική των Φυσικών Επιστημών και Π. Ε.», που συνδιοργανώθηκε από το Παράρτημα μας και το τμήμα Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών το Σάββατο 24 Νοεμβρίου 2001 στην αίθουσα Δρακόπουλου του Κεντρικού κτιρίου του Πανεπιστημίου.

Παρά τον άσχημο καιρό 220 άνθρωποι έδωσαν το παρόν σε μια αίθουσα χωρητικότητας 100 ατόμων. Την εκδήλωση χαιρέτισε η Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Δ. Σπυροπούλου, ενώ παρουσίαση της δράσης του Παραρτήματος μας έκανε ο Πρόεδρος Ν. Στεφανόπουλος.

Στο πρώτο μέρος ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της ΠΕΕΚΠΕ Γ. Φαραγγιτάκης ανέπτυξε το θέμα: «Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Ελλάδα: πραγματικότητα και προοπτικές». Στη συνέχεια ο Καθηγητής Διδακτικής Φυσικών Επιστημών Π. Κόκκοτας μίλησε με θέμα: « Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών και Π. Ε.» αναφερόμενος σε θέματα διδακτ. μεθοδολογίας, διδακτικών αρχών, αναλ. προγραμμάτων και βιβλίων.

Το δεύτερο μέρος άνοιξε ο Αναπληρωτής Καθηγητής Επιστημολογίας του ΠΤΔΕ Κ. Σκορδούλης με το θέμα: «Το εννοιολογικό-διδακτικό οικο-πολιτισμικό παράδειγμα». Με πολύ ενδιαφέρον το ακροατήριο άκουσε για τη «διάβαση των πολιτισμικών συνόρων» που συχνά και ποικιλοτρόπως επιδιώκει το σχολείο, η οποία πάντως δεν θα πρέπει να φτάνει στα όρια της «πολιτισμικής βίας» ανατρέποντας πλήρως τις προϋπάρχουσες προσωπικές ή κοινωνικές αξίες, δομές, πεποιθήσεις του μαθητή.

Ο Σχολικός Σύμβουλος Φυσικών Επιστημών Ι. Βλάχος παρουσίασε μια δική του έρευνα σε μαθητές λυκείου, η οποία είχε ως σκοπό να διερευνήσει «το τι μένει», «τι κερδίζουν», «τι θυμούνται», «το τι τους άρεσε» από δραστηριότητες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που έκαναν στη μαθητική τους ζωή. Παρουσιάστηκαν αυτούσιες οι απαντήσεις ορισμένων μαθητών, που τόνιζαν χαρακτηριστικά την αξία της ομαδικής εργασίας, της βιωματικότητας και της δράσης στην Π. Ε.

Ο Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Χημείας του Πανεπιστημίου Αθηνών Ε. Δασενάκης αναφέρθηκε στο θέμα: «Ο ρόλος της Χημείας στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση» τονίζοντας την αξία της σωστής μεθοδολογικής προσέγγισης, της ακριβούς μέτρησης, της ενδελεχούς έρευνας όλων των παραμέτρων ενός περιβαλλοντικού προβλήματος.

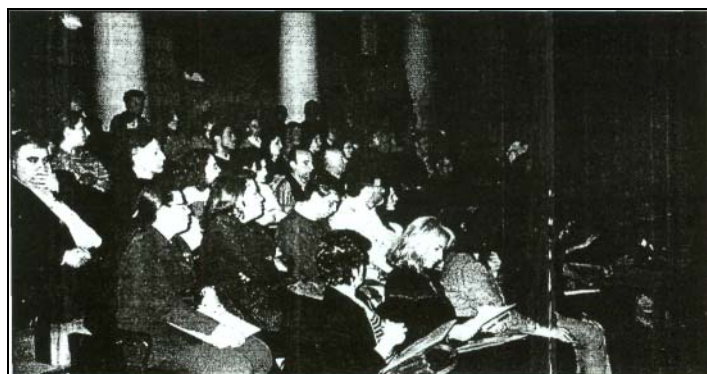
Το τρίτο μέρος περιελάμβανε παρουσιάσεις προγραμμάτων Π. Ε. από εκπαιδευτικούς. Ο δάσκαλος του 3^{ου} Δημ.Σχ.Βούλας Απ. Τσιρίγκας παρουσίασε το πρόγραμμα: «Το νερό» ως μέρος της εισήγησης του με τίτλο: «Το νερό στις Φυσικές Επιστήμες και στην Π.Ε.» Με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών παρουσιάστηκε και το πρόγραμμα: «Το νερό χθες, σήμερα, αύριο-Το νερό στην Αργυρούπολη» καθώς και το πιλοτικό πρόγραμμα του ΥΠΕΠΘ για την ενσωμάτωση της Π.Ε. στα Αναλυτικά Προγράμματα, ως δύο ισότιμα μέρη της γενικότερης εισήγησης: «Χημεία και Π.Ε. Μια αμφίδρομη σχέση» από την καθηγήτρια Χημείας, μέλος της ΠΟ του ΚΠΕ Αργυρούπολης, Σωτ. Γιαννακοπούλου.

Στο τέλος διατέθηκε μία ώρα για συζήτηση κα: ερωτήσεις προς τους εισηγητές. Τέθηκαν διευκρινιστικά ερωτήματα, διατυπώθηκαν απορίες, εκφράστηκαν θέσεις και αντιρρήσεις, ακούστηκαν προβληματισμοί για το θέμα της ημερίδας αλλά και γενικότεροι. Με το κλείσιμο έμεινε η ικανοποίηση ότι οι συνδιοργανωτές έβαλαν κι αυτοί το δικό τους λιθαράκι στη διάδοση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα σχολεία αλλά και στην αναβάθμιση της στη συνείδηση των φοιτητών, που είναι οι αυριανοί εκπαιδευτικοί.

Η Δ.Ε. του Παραρτήματος Αττικής

Η ταυτότητα της ημερίδας ήταν :

ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΙ	10
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	14
ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΦΟΡΕΩΝ	9
ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ Δ/ΝΣΕΩΝ ΕΚΠ/ΣΗΣ	1
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ Π. Ε.	6
ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ	7
ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΙ	2
ΔΑΣΚΑΛΟΙ	108
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ	28
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ	1
ΦΟΙΤΗΤΕΣ Π.Τ.Δ.Ε.	31

ΕΧΕΤΕ ΠΑΕΙ ΣΤΗ ΒΑΛΙΑ ΚΑΛΝΤΑ: ΕΜΕΙΣ ΠΗΓΑΜΕ!!!

Το τριήμερο 19,20,21 Οκτωβρίου 2001 το Παράρτημα πραγματοποίησε τη δεύτερη φετινή περιβαλλοντική του εξόρμηση. Και τι εξόρμηση! Μακρινή και κουραστική μεν, επιμορφωτική και απολαυστική δε! 90 (!) συνάδελφοι έγιναν κοινωνοί των μυστικών της «ζεστής κοιλάδας», ακριβώς μια βδομάδα πριν πιάσουν οι ατέλειωτες εκεί βροχές. Είδαμε την οξιά, τη μαύρη πεύκη, τη λευκόδερμο πεύκη (ρόμπολο), τον ίταμο, το μακεδόνικο έλατο και τα 60 νοτιότερα κόκκινα πεύκα της Ευρώπης. Θαυμάσαμε την κενταύρια νλαhogum, το πυξάρι, την άγρια τριανταφυλλιά, τη φτέρη, την αγριορίγανη κι ένα εντομοφάγο λουλούδι.

Ακούσαμε για το δρυοκολάπτη, το κοράκι, την κάργια, την κουρούνα, την καρακάξα, τον πετρίτη και τον μπούφο.

Πληροφορηθήκαμε για το αλογόφιδο, την οχιά και τον αστρίτη, καθώς και για τις συνήθειες της αλεπούς.

Προσέξαμε διάφορα είδη μανιταριών, όπως την ίσκα και το λυκόπερδον, χωρίς να αγνοήσουμε τα βρύα, τις λειχήνες και τον ιξό (γκυ).

Προβληματιστήκαμε από τη σημαντική εξάπλωση της κάμπιας (πιτυοκάμπη), που προσβάλλει τα πεύκα του Εθνικού Δρυμού της Πίνδου. Εντοπίσαμε φαγωμένα κουκουνάρια από δρυοκολάπτη, σκίουρο και αρουραίο, καθώς και ίχνη και περιπτώματα αρκούδας. Χαρήκαμε βρίσκοντας ένα είδος βατράχου, έστω κι αν δεν ήταν το...διαφημιζόμενο ως δηλητηριώδες βατραχάκι πομπίνα. Ευτυχώς πάντως δεν μας απάντησε όπως το άλλο στο ανέκδοτο του Μιχάλη...

Εντυπωσιαστήκαμε ακούγοντας για γεωμαγνητικούς κόμβους της γης, για τη θετική οργανοενέργεια του δάσους που αποτυπώνεται μάλιστα σε ειδικά διαγράμματα, καθώς και για ιζηματογενή ή πυριγενή πετρώματα, δουνίτες, περιδοτίτες, ολιβίνες και άλλα. Μάθαμε πώς προσανατολιζόμαστε με τη βοήθεια ενός κομμένου κορμού δέντρου, πώς προσδιορίζουμε την ηλικία του, αλλά και πώς βγάζουμε συμπεράσματα για τον καιρό κάθε χρονιάς που πέρασε.

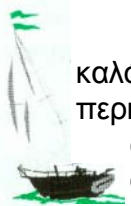
Διδαχτήκαμε θεωρητικά (αλλά και πρακτικά...) πώς βαδίζουμε σε μια απότομη πλαγιά, πώς πέφτουμε

(βασικό...) και πώς προφυλασσόμαστε από διάφορους κινδύνους.

Φωτογραφίσαμε τα πάντα, με ιδιαίτερη προτίμηση στο Αρκουδόρεμα και στο Γεφύρι του Ζιάκα. Ήταν τόση η ... μανία μας, που μπερδέψαμε τα φιλμ και αντί για φωτογραφίες τραβούσαμε SLIDES! Κοιμηθήκαμε σε υπέροχους νεόκτιστους ξενώνες με το ... απαραίτητο για τους Αθηναίους τζάκι, χτισμένους σε παραδοσιακό στυλ αλλά με ... ευρωπαϊκές επιδοτήσεις, γιατί πρέπει και ο πληθυσμός να παραμένει εκεί έχοντας δουλειά! Ταξιδέψαμε με ... εκνευριστική ασφάλεια και ... ολίγη μουρμούρα, σε ό,τι αφορά τουλάχιστον το ένα πούλμαν. Μπήκαμε όμως στα τζιπάκια του οικοτουριστικού γραφείου και βγάλαμε το...άχτι μας! Κατανοήσαμε ότι το δάσος δίνει ζωή και δουλειά στους ντόπιους με την υλοτόμηση, την προσφορά καύσιμης ύλης, το χούμο και τον τουρισμό. Ερευνάται πάντως αν οι νέοι της περιοχής έχουν κατανοήσει τι θησαυρό διαθέτουν και πόσο είναι διατεθειμένοι να τον προστατέψουν, καθώς για Περιβαλλοντική Εκπαίδευση... γίνονται έρευνες! Ωστόσο απολαύσαμε τραχανά και αυγό...αλανιάρας (!) κότας για πρωινό, χορτόπιτες, ντόπια γίδα βραστή και φέτα ψητή για μεσημεριανό, λαλαγκίτες, σούπα κοτόπουλου και γλυκό κουταλιού για βραδινό. Όσο για το κρασί, τους τελειώσαμε τα αποθέματα! Άσε το ανεβατό, τρώγαμε πρωί, μεσημέρι, βράδυ, πήραμε και κάμποσους τενεκέδες για την Αθήνα! Τι είναι αυτό; Ντόπιο τυρί! Ε, Τάσο; Μέσα στο πούλμαν συζητήσαμε επί παντός επιστητού: περί εκπαιδευτικού συστήματος, περί αξιολόγησης, περί γλώσσας και επιστήμης, περί συνδικαλισμού. Ε, τόσες ώρες ταξίδι, τα λύσαμε όλα! Αλλά το πιο ωραίο ήταν το ατέλειωτο τραγούδι που κάναμε με αρχηγό το Θοδωρή! Συναγωνιστήκαμε σε γνώσεις και ... μνήμη, καθώς ανασύραμε και ... ταλαιπωρήσαμε όλο το ρεπερτόριο του 20ου αιώνα! Τι δεν κάναμε τελικά; Δεν ξεκουραστήκαμε! Δεν έπιασαν οι ευχές κάποιων να αποκλειστούμε εκεί από τα χιόνια για μέρες... Ίσως γιατί κάποιιοι εύχονταν πιο δυνατά να γυρίσουμε γρήγορα πίσω... Δεν έλειψαν βέβαια κάποια μικροπροβλήματα, αλλά ξεπεράστηκαν με την καλή θέληση και την ... καλύτερη διαμεσολάβηση. Ας μην ξεχνάμε πόσο δύσκολο είναι να συντονιστούν και να μείνουν απόλυτα ικανοποιημένοι 90 διαφορετικοί άνθρωποι. Πάντως, αν και δεν είμαστε ταξιδιωτικό γραφείο, πολλοί ήταν αυτοί που ρωτούσαν πού και πότε θα γίνει η επόμενη εκδρομή!

Αχιλλέας Μανδρίκας

Τα πρώτα βήματα του ένα παιδάκι καλό είναι να τα κάνει σε φιλικό και άνετο περιβάλλον. Διαμορφώνει χαρακτήρα ανάλογα με τις δυσκολίες που θα συναντήσει...

Το '90, το παιδάκι ήταν η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και, από την αρχή, άρχισε να «σκοντάφτει» στις παγιωμένες προκαταλήψεις της σχολικής πραγματικότητας. Το σχολείο ήταν αρκετά γκρίζο, η ατμόσφαιρα του θολή, το υπέδαφος του φτωχό και δεν επέτρεπε να ανθίσουν λουλούδια. Η Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση είχε περιοριστεί στο ρόλο μιας ... «μπουκαπόρτας», που, με «κάβους» τα φροντιστήρια, άνοιγε, για να αποβιβαστούν οι μαθητές στο ασφαλές (υποτίθεται...) λιμάνι των ΑΕΙ. Μέσα σ' αυτό το σκηνικό, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση δεν ήταν παρά το μπουκάλι που πέταξαν κάποιοι ναυαγοί και το παράσερναν τα ... 40 κύματα.

Όμως η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση ήταν ώριμο τέκνο των καιρών και όχι «σπορά της τύχης». Τα προβλήματα τόσο στο Περιβάλλον όσο και στις Παιδαγωγικές πρακτικές τα έθετε επιτακτικά η ίδια η πραγματικότητα προς το σύνολο της Εκπαιδευτικής Κοινότητας. Δυστυχώς, λίγοι ευαισθητοποιήθηκαν για την επίλυση τους.

Φυσιολογικό ήταν το αποτέλεσμα. Τη θολή γραμμή των οριζόντων, πάντοτε, κάποιοι πρωτοπόροι τολμούν και τη διασχίζουν. Ο κίνδυνος είναι μήπως η βολονταριστική διάθεση μετατραπεί από παιδική σε χρόνια ασθένεια. Ευτυχώς, κάνοντας τον πρόχειρο απολογισμό της δεκαετίας, οι εργάτες της Π.Ε. δεν κλείστηκαν στους εαυτούς τους και τα οράματα τους, αλλά συνέχισαν να παλεύουν για τη διάδοση της Π.Ε. στο σύνολο της σχολικής κοινότητας. Καθοριστική ήταν η συμβολή του θεσμού των Υπευθύνων Π.Ε. σε κάθε Διεύθυνση και των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Οι Υπεύθυνοι της Π.Ε. και οι όποιες δραστηριότητες τους αποτελούσαν ένα συγκεκριμένο σημείο αναφοράς μεταξύ των συναδέλφων, μια πηγή ενημέρωσης, έναν πόλο παρότρυνσης. Δεν άφηναν ποτέ τη φωτιά να φτάσει μέχρι τη στάχτη, αλλά την αναζωπύρωναν μέσα και από τις ελάχιστες σπίθες. Έρχονταν καθημερινά αντιμέτωποι με όλες τις αντιφάσεις της Διοίκησης, τις ενέργειες

υποβάθμισης ή αναστολής από την παραδοσιακή Ιεραρχία της Εκπαίδευσης.

Οι βηματισμοί όμως της Π.Ε. εξακολουθούσαν να μην είναι απρόσκοπτοι. Τα παλιά διαδέχονταν νέα εμπόδια. Ένας περιπετειώδης στροβιλισμός μεταξύ ελπιδοφόρων εγκυκλίων και «καθétων» αρνήσεων, μια ηρωική αναρρίχηση στα Δημόσια Οικονομικά και το Β' ΚΠΣ με τη διαρκή απειλή της απώλειας και των ελαχίστων κονδυλίων.

Παρά το γεγονός ότι η Π.Ε. είναι θεσμοθετημένη Σχολική Δραστηριότητα από το 1990 (άρθρο 111 παρ. 13 του Ν. 1892/90, Υ.Α. Γ2/4867/28-8-1992, Γ2/3026/27-8-1990) τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των Υπευθύνων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι ασαφή, καθώς δεν είναι καθορισμένη η θέση τους στην ιεραρχία της Εκπαίδευσης και δεν είναι ξεκάθαρα τα όρια της «αυτόνομης» δράσης τους. Για το έργο τους δεν υπάρχει πλαίσιο αξιολόγησης και αποτελεί ένα απλό στοιχείο του βιογραφικού τους σημειώματος, που συγκρίνεται με τα όποια άλλα προσόντα επικαλούνται οι συνυποψήφιοι σε νέα κρίση.

Από τη μεριά τους τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης έγιναν ο δίαυλος μέσα από τον οποίο αποσαφηνίστηκε η εικόνα της ΠΕ σε μεγάλο αριθμό συναδέλφων και λειτούργησαν ως πολλαπλασιαστικό εργαστήριο της. Είναι γεγονός, όμως, ότι αρκετά Προγράμματα των Κ.Π.Ε. έχουν περισσότερα χαρακτηριστικά των Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικών κ.λπ. Αυτό παρατηρείται και στην υλοποίηση των Προγραμμάτων Π.Ε. των Σχολείων και είναι φυσικό, αφού ποτέ δεν έγινε Αξιολόγηση τους και τα όρια είναι ασαφή ανάμεσα στην Π.Ε. και στις άλλες καινοτόμες Δραστηριότητες.

Ο αριθμός των Κ.Π.Ε. αυξήθηκε με το χρόνο, αλλά η χωροθέτησή τους έγινε με τον παραδοσιακό τρόπο «όποιος έχει μαχαίρι, τρώει πεπόνι». Αντί να καλύψουν ομοιόμορφα το γεωγραφικό χώρο, αποτέλεσαν «τρόπαιο» τοπικών πολιτικών παραγόντων. Μια ευκαιρία για ορθολογική αξιοποίηση των κονδυλίων του Β' ΚΠΣ πήγε χαμένη και μόνο τώρα (Γ2/6215/19-11-01) προκηρύσσεται η ίδρυση 16 νέων Κ.Π.Ε. αναλογικά κατά περιφέρεια, χωρίς όμως χρηματοδότηση υποδομής, κατασκευής και εξοπλισμού.

Πολλές είναι οι νέες προκλήσεις για την ΠΕ. Από το 1997, με τη «Μεταρρύθμιση Αρσένη», αλλάζει εκ βάθρων η μορφή της

εκπαίδευσης που γίνεται ακόμη πιο εξετασιοκεντρική και δεν αφήνει περιθώρια, ιδιαίτερα στο Λύκειο, για καινοτόμες Δραστηριότητες. Ενώ με το Ν. 2525 και όλους όσους ακολούθησαν και στηρίζονται σ' αυτόν υιοθετείται σωρεία αλλαγών στην Εκπαίδευση, μόνο το θεσμικό πλαίσιο της ΠΕ παραμένει αναλλοίωτο, αγκυλωμένο στις διατάξεις των Νόμων και Υ. Α. του '90 -'92.

Το ΥΠΕΠΘ αξιοποίησε την εμπειρία από την Π.Ε. για να θεμελιώσει (με Υπουργικές Αποφάσεις και όχι με Νόμους) και άλλες Δραστηριότητες, όπως η Αγωγή Υγείας, η Αγωγή του Καταναλωτή, η Αγωγή Σταδιοδρομίας, -ακόμα και η Ολυμπιακή Παιδεία- και να εισαγάγει - έστω σε πιλοτικό επίπεδο - «την ευέλικτη ζώνη». Παρά το γεγονός ότι η ανάγκη εισαγωγής της στο Αναλυτικό Πρόγραμμα αποτελούσε εκπεφρασμένη θέση των Υπευθύνων Π.Ε., στη διαμόρφωση και στην εφαρμογή της αγνοήθηκαν παντελώς.

Η Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών αναδομείται με το κυκλοφορούν «προς συζήτηση» τριπλό σχέδιο νόμου για την Αξιολόγηση, Αποκέντρωση και Επιμόρφωση. Η επιμόρφωση στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, που πραγματοποιήθηκε από τα Πανεπιστήμια ως έργο του Β' Κ.Π.Σ., δεν έχει αξιολογηθεί, ώστε να διαμορφωθεί πλαίσιο πραγματικών αναγκών και στόχων Επιμόρφωσης στην Π.Ε.

Με το ίδιο νομοσχέδιο σχεδιάζεται σε νέες βάσεις η ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού. Για την Π.Ε. απαιτείται η διαρκής ανανέωση του υλικού, γιατί τα Προγράμματα της εστιάζονται στα υπαρκτά προβλήματα ενός μεταβαλλόμενου κόσμου.

Στις ημέρες όπου η «Αειφορία» τείνει να γίνει η ευρύτερα χρησιμοποιούμενη λέξη στην πολιτική ορολογία, δέκα σχεδόν χρόνια μετά τη Διεθνή Συνδιάσκεψη του Ρίο, η Π.Ε. λειτουργεί με θεσμικό πλαίσιο παλαιότερο. Το «πρασίνισμα» των μαθημάτων, το αναμενόμενο με τη μελέτη για την ένταξη της Π.Ε. στο Αναλυτικό Πρόγραμμα έχει ανακοπεί, με μόνη εφαρμογή στα Φυσικά μαθήματα.

Ο εκπαιδευτικός ορίζοντας αρχίζει να καλύπτεται από μικρά συννεφάκια, όχι απαραίτητως απειλητικά. Δεν είναι παρά διάφορα σχέδια αναδιάρθρωσης της Παιδείας που κυκλοφορούν από ομάδες ειδικών και κυκλοφορούν μεταξύ διαφόρων συνδικαλιστικών, πολιτικών και διοικητικών παραγόντων. Μέσα από αυτά τα νέφη, ως

αερόπλοιο παλαιάς τεχνολογίας καλείται να διέλθει η Π.Ε.. Ο κίνδυνος του ... ατυχήματος είναι πασιφανής. Ευκαιρία, λοιπόν, για διορθωτικές δράσεις: *Δημιουργία ενός πλαισίου λειτουργίας της Π.Ε., με μια νομοθετική κατοχύρωση που να τακτοποιεί και να κωδικοποιεί σκόρπιες διατάξεις, να οριοθετεί την Π.Ε. σε σχέση με τις άλλες Καινοτόμες Δραστηριότητες και να έχει μια δυναμική ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες:*

- Αποσαφήνιση των στόχων της Π.Ε. με βάση και τη Συνδιάσκεψη της Θεσσαλονίκης του '97 (Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Εκπαίδευση για τη Αειφορία ή άλλο τι...)
- Καθορισμός της θέσης της Π.Ε. μέσα στο Εκπαιδευτικό Σύστημα (Δραστηριότητα, μάθημα, και τα δύο...)
- Επικοινωνιακή διόρθωση του υφισταμένου καθεστώτος
- Θεσμοθέτηση της ευέλικτης ζώνης με αξιοποίηση των Υπευθύνων Π.Ε.
- Χρηματοδότηση της Π.Ε. τόσο από Ευρωπαϊκούς όσο και από πάγιους Εθνικούς πόρους (με διαχείριση των κονδυλίων από τον Υπεύθυνο Π.Ε.)
- Ενίσχυση του ρόλου και αναβάθμιση της θέσης των Υπευθύνων Π.Ε.
- Αξιολόγηση των προγραμμάτων Π.Ε. μέσα από ένα σαφέστατο πλαίσιο.

Έτσι φτάσαμε στη λέξη «Αξιολόγηση», που ηδονίζει όλους τους επίδοξους αναμορφωτές της Παιδείας και τείνει να λάβει τις ίδιες μυθικές διαστάσεις με το «Νόμο Πλαίσιο», που λέγαμε τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '80...

Αλήθεια, σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα, όπου «τα στελέχη» της Εκπαίδευσης θα κρίνονται «εκ του αποτελέσματος» - και θα αμείβονται με απρόσμενα μεγάλους μισθούς - γιατί να μην αποτελέσει βασικό στοιχείο για την «αξιολόγηση» τους η πιστοποιημένη συμβολή τους στις καινοτόμες παιδαγωγικές δράσεις μέσα στο σχολείο..

Μαρία Δοντά
Υπεύθυνη ΠΕ Β/θμιας Εκπ/σης
Νομού Αργολίδας

Ο ΒΟΡΙΑΣ ΠΟΥ ΚΑΡΑΒΙΑ ΒΟΥΛΙΑΖΕΙ
ΤΩΝ ΣΠΕΤΣΩΝ ΤΟ ΣΚΑΦΙΔΙ ΤΡΑΝΤΑΖΕΙ
ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟ ΑΡΑΖΕΙ
ΣΕ ΛΙΜΕΝΑ ΓΙΟΡΤΗΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΣΣ!!!

Ως γλάροι βραχονησίδων και αιγιαλών προϋπαντήσαμε δυο πληρώματα θαρραλέων αισιόδοξων ναυτικών και γοργόνων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης από την ωραία Ζάκυνθο τον Μάη του 2001 και από την χρυσή Αργολίδα - τον λαμπρό Σαρωνικό τον Νοέμβριο του 2001.

Καπεταναίοι, καπετάνισσα, οι Υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης συνάδελφοι Δ. Βισβάρβης, Κ. Αργέντη, Θ. Παπαπαύλου, η Προϊσταμένη Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ζακύνθου κ. Παπασάββα, ο Σύμβουλος Εκπαίδευσης κ. Αρβανιτάκης και 45 εκπαιδευτικοί σε κάθε τσούρμο άραξαν για επίσκεψη στα Καρνάγια των Σπετσών και δούλεψαν στο παλιό λιμάνι και στο νέο ΚΠΕ ΣΠΕΤΣΩΝ- ΑΚΣΣ με τους θαλασσόλυκους του Κέντρου.

Οι μέρες ήταν χαρούμενες και δημιουργικές, παρουσιάστηκαν τα εκπαιδευτικά προγράμματα του ΚΠΕ όπως και προγράμματα που οι συνάδελφοι / ισσες εκπονούν στα σχολεία της περιοχής τους. Η συμβολή όλων στον προβληματισμό, η συμμετοχή στις συζητήσεις και οι προτάσεις για συνεργασία με τα ΚΠΕ Ακράτας, Καλαμάτας και Δραπετσώνας που παραβρέθηκαν στην δεύτερη συνάντησή μας γέμισαν αισιοδοξία για το μέλλον της κοινής προσπάθειας σε καιρούς ακραίων φυσικών και εκπαιδευτικών φαινομένων.

Οι νύχτες αφορούν προσωπικά δεδομένα, αλλά οι μουσικές και τα τραγούδια της Ζακύνθου ξεσήκωσαν τις Σπέτσες ένα φεγγαρόλουστο ανοιξιότικο βράδυ.

Με τις θερμότερες ευχές για την νέα χρονιά σε όλα τα πληρώματα της βάρκας μας της κουρελούς

Σας χαιρετώ

Ευφροσύνη Σαρλή,

μέλος της π.ο του ΚΠΕ ΣΠΕΤΣΩΝ ΑΚΣΣ

Το Δεύτερο Κέντρο
Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
της Αττικής ετοιμάζεται...

Εδώ και τέσσερις μήνες περίπου, η Παιδαγωγική ομάδα, που αποσπάστηκε, από το ΥΠΕΠΘ και απαρτίζεται από τους Ν. Ηλιάδη, Μ. Νεοφύτου, Α. Σαββοπούλου, Δ. Στροφύλα και Α. Τόμπρου, έχει ξεκινήσει με εντατικούς ρυθμούς το σχεδιασμό των προγραμμάτων που θα παρουσιαστούν στο Κέντρο.

Το κτιριακό συγκρότημα του Κέντρου, βρίσκεται στη περιοχή του Δήμου Δραπετσώνας, στη δυτική πλευρά του Κεντρικού λιμανιού του Πειραιά.

Η επιλογή των προγραμμάτων έγινε με βάση τη θέση του Κέντρου, την άμεση γεινίαση του με τη θάλασσα, τα προβλήματα της τοπικής κοινωνίας, τις βιομηχανικές και εμπορικές δραστηριότητες της περιοχής.

Τα προγράμματα που θα παρουσιαστούν σε πρώτη φάση είναι:

1. "Παραθαλάσσια διαδρομή»

(Δυτικά του Λιμανιού του Πειραιά)

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα σκοπεύει στη βαθύτερη γνώση της παράκτιας ζώνης, στη κατανόηση της σημασίας της συγκεκριμένης περιοχής και στη σύγκριση των θετικών-αρνητικών ανθρώπινων επεμβάσεων.

Επίσης θα περιλαμβάνει και εργασία πεδίου σε γνωστή παραλία του Πειραιά για την πειραματική και βιωματική υποστήριξη του προγράμματος.

2. «Η θαλάσσια ζωή και η αλιεία στο Σαρωνικό»

Το πρόγραμμα έχει ως σκοπό τη γνώση της χλωρίδας και πανίδας του Σαρωνικού, την αλιεία στο Σαρωνικό, την επιβάρυνση της συγκεκριμένης περιοχής και τα προβλήματα που απορρέουν από αυτήν.

Η εργασία πεδίου του προγράμματος αυτού θα γίνεται στο γραφικό ψαράδικο λιμανάκι του Αγ. Γεωργίου Κερατσινίου.

3. «Πειραιάς»

Το πρόγραμμα αυτό, σκοπό έχει να παρουσιάσει την ιστορία του λιμανιού και της

πόλης του Πειραιά, τις δραστηριότητες, που συνδέονται με το χώρο αυτό και την επίδραση τους στη διαμόρφωση του κοινωνικού ιστού της περιοχής.

Η εργασία πεδίου στο πρόγραμμα αυτό θα γίνεται στον αρχαιολογικό χώρο της Ηετιώνειας Πύλης, στην ακτή Ξαβερίου και στις εγκαταστάσεις του ΟΛΠ.

Παράλληλα η παιδαγωγική ομάδα ασχολείται με την οργάνωση των εργαστηρίων, την αξιοποίηση του επιστημονικού εξοπλισμού του Κέντρου και την διοργάνωση σεμιναρίων για εκπ/κούς Α/θμιας και Β/θμιας εκπ/σης. Ευελπιστούμε, ότι πολύ σύντομα θα ολοκληρωθούν οι απομένουσες οικοδομικές εργασίες του Κέντρου, ώστε να αρχίσει η πλήρης λειτουργία του.

Η παιδαγωγική ομάδα του ΚΠΕ

Δραπετσώνας

ΚΠΕ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ

ΚΠΕ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ: ΚΑΛΗ (ΣΧΟΛΙΚΗ) ΧΡΟΝΙΑ!

Τους τέσσερις πρώτους μήνες της φετινής σχολικής χρονιάς η παιδαγωγική ομάδα του ΚΠΕ Αργυρούπολης (που την αποτελούν ο Νίκος Στεφανόπουλος,

η

Σωτηρία Γιαννακοπούλου, ο Κυριάκος Λεμπέσης, η Λώρα Αννουςάκη, ο Τάσος Αλεβίζος, ο Αχιλλέας Μανδρίκας και ο υπογράφων) χτίζοντας πάνω στη βάση που βρήκε από τους προηγούμενους έκανε πολλά (μα πάρα πολλά):

Εξήντα (60) σχολικές ομάδες παρακολούθησαν επτάωρο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (ολομέλεια, τάξη, εργαστήριο, πεδίο) στο Κέντρο μέσα σε τρεις μήνες!

Το «ΧΡΥΣΟΠΡΑΣΙΝΟ ΦΥΛΛΟ» έκανε στην Αργυρούπολη την πρώτη φετινή του τετραήμερη προπαρασκευαστική συνάντηση με συμμετοχή αντιπροσωπειών εκπαιδευτικών από 20 Σχολεία (Δημοτικά: 2ο Λιοπετρίου Αμμοχώστου, 11ο Πάφου, Ύψωνα Λεμεσού, 3ο Ακράτας, 8ο Παλ. Φαλήρου, 4^ο Βούλας, Γυμνάσια: Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' Πλατύ, Κωνσταντινουπόλεως Στροβόλου, Λασιών, Αρχαγγέλου Λακατάμειας, Αγλαντζιάς, 4^ο Αργυρούπολης, Μουσικό Αλίμου, Βαθέος Αυλίδας, 11^ο Νίκαιας, Μουσικό Καλαμάτας, Λύκεια: Αποστόλου Βαρνάβα, Δασούπολης, 2ο Καστοριάς, 2^ο Αργυρούπολης) και από τα ΚΠΕ Ακράτας, Καλαμάτας και Καστοριάς. Συγκινητικές ήταν οι εκδηλώσεις που οργάνωσαν ο Δήμος Καλαμάτας, το ΚΠΕ Καλαμάτας και το Μουσικό Σχολείο Καλαμάτας στην "Αρχόντισσα του Μεσσηνιακού", όπου μεταφέρθηκε η χρυσοπράσινη συντροφιά των συναδέλφων τραγουδώντας.

Εκατόν τριάντα (130) εκπαιδευτικοί των Δ/σεων Α/θμιας Εκπ/σης Πειραιά, Β' Αθηνών, Ανατ. Αττικής και των Δ/σεων Β/θμιας Εκπ/σης Πειραιά, Β' και Δ' Αθηνών παρακολούθησαν, συμμετέχοντας ουσιαστικά, δύο τετραήμερα επιμορφωτικά σεμινάρια με θέμα: «Π.Ε. από τη θεωρία στην πράξη: το νερό - η θάλασσα».

Σαρανταπέντε (45) εκπαιδευτικοί από σχολεία της Αττικής συμμετείχαν δημιουργικά στο πρώτο τετραήμερο σεμινάριο του νέου εθνικού θεματικού δικτύου «ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΟΛΕΙΣ - ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ», στο οποίο αναπτύχθηκαν προγράμματα με θέματα: " το περιβαστικό πράσινο και οι πυρκαγιές", η διαχείριση του νερού τα ρέματα", "το κυκλοφοριακό- η ατμοσφαιρική ρύπανση", η διαχείριση των απορριμμάτων".

Νέα σχολεία εντάχθηκαν στο εθνικό δίκτυο «ΘΑΛΑΣΣΑ», ενώ εκδόθηκε το επικοινωνιακό τεύχος

του 2001.

Στήθηκε το νέο ημερήσιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του ΚΠΕ «ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ - ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ».

Ξεκίνησε η πρωτοβουλία του «Χάρτη της άνοιξης» στην Ελλάδα από τις ανθισμένες μυγδαλιές με συνεργασία των Δημοτικών Σχολείων όλης της χώρας και του Πανεπιστημίου του Αιγαίου.

Για όλα αυτά συνεργάστηκαν μαζί μας και τους ευχαριστούμε ο επίτιμος Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας Μιχαήλ Δεκλερής, ο ερευνητής του ΕΚΘΕ Πάνος Παναγιωτίδης, οι Πανεπιστημιακοί Νίκος Μάργαρης (Παν. Αιγαίου), Κίμων Χατζημπίρος (ΕΜΠ), Μαργαρίτα Αριανούτσου (Παν. Αθηνών), οι συνάδελφοι Ρέα Παλαιοπούλου και Φρόσω Φλέγγα και φυσικά οι Υπεύθυνοι Π.Ε. των Δ/σεων Εκπ/σης.

Ευχαριστούμε επίσης για τη στήριξη και τη συνεργασία το Δήμο Αργυρούπολης και τις Δ/σεις Σπουδών Α/θμιας & Β/θμιας Εκπ/σης του ΥΠΕΠΘ, όπως και τη Διαχειριστική Αρχή του 3ου ΚΠΣ. (Μολονότι το ΚΠΕ δεν έχει δει ούτε δραχμή αυτή τη σχολική χρονιά. Φαίνεται θα χρηματοδοτηθεί σε ΕΥΡΩ το 2002!).

Πιο πολύ απ' όλους ευχαριστούμε για τη συνεργασία και την αποτελεσματική συλλειτουργία τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές, που με το ενδιαφέρον, το κέφι, το μεράκι και τη δημιουργικότητα τους κάνουν το ΚΠΕ μια πολύβουη εργατική κυψέλη, που δουλεύει συστηματικά για την προώθηση των αξιών της οικολογικής ισορροπίας, της βιώσιμης ανάπτυξης και της ποιότητας της ζωής. Η δύναμη που παίρνουμε απ' αυτή την ανταπόκριση είναι η ισχυρότερη στήριξη στην ταπεινή μας προσπάθεια.

Για την παιδαγωγική ομάδα
Γιώργος Φαραγγιτάκης
Υπεύθυνος του ΚΠΕ Αργυρούπολης

Α' Δ/ση Β/θμιας Εκπ/σης Αττικής - ΠΕΕΚΠΕ Παράρτημα Αττικής "Συνάντηση Εργασίας για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση : Κριτική προσέγγιση στο Παιδαγωγικό πλαίσιο της Π.Ε."

Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 16/12/2001 κι εξελίχθηκε σε τρία στάδια : το στάδιο της αρχικής ολομέλειας, το στάδιο των ομάδων εργασίας και το στάδιο της τελικής ολομέλειας.

Οργανωτική Επιτροπή : Φαραγγιτάκης Γιώργος, Σχίζα Ντίνα, Στεφανόπουλος Νίκος, Κερασιώτης Σεραφεΐμ, Πήλιουρας Παναγιώτης, Σαβελώνας Κωνσταντίνος

Αρχική Ολομέλεια

Προεδρείο : Κούσουλας Γιώργος, Τσιντής Νίκος, Στεφανόπουλος Νίκος

Εισηγήσεις :

Διαθεματική προσέγγιση και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Πρωτοβάθμια (12')

Δημοπούλου Μαρία, Λουκέρης Διονύσης

Αξίες και Κριτική Σκέψη στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (12')

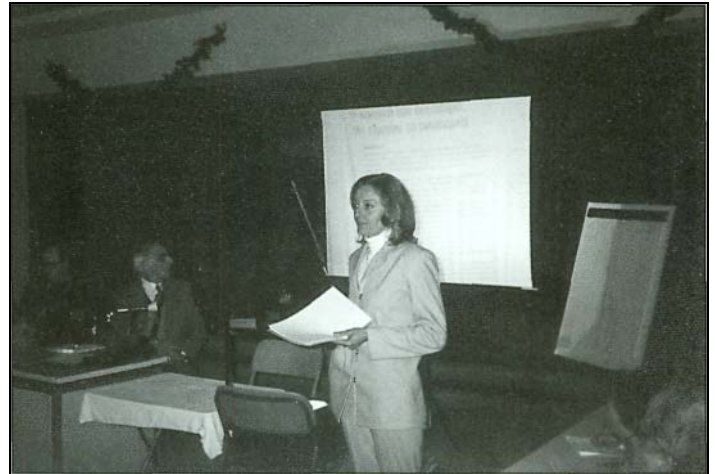
Στράγκα Σοφία, Φαραγγιτάκης Γιώργος

Μεθοδολογικά Παραδείγματα και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (18')

Σπυροπούλου Δήμητρα, Αθανασάκης Αρτεμης

Νέες έννοιες στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Νέες αναγνώσεις των πρώτων εννοιών της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (12')

Μαρούλη Χριστίνα, Σχίζα Ντίνα

Κατά το στάδιο της αρχικής ολομέλειας κατατέθηκαν απόψεις με κριτικό χαρακτήρα σχετικά με το παιδαγωγικό πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Απόψεις που αφορούσαν στο κατά πόσο η δική μας διδακτική παρέμβαση κατά την πορεία ενός σχολικού προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι συμβατή α) με τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζεται θεωρητικά το Περιβάλλον του Ανθρώπου και β) με τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζεται θεωρητικά το ανθρωπινό υποκείμενο-μαθητής που μαθαίνει.

Οι απόψεις που κατατέθηκαν και οι τοποθετήσεις που ακολούθησαν ενεργοποίησαν το διάλογο στις ομάδες εργασίας. Ενώ οι ερωτήσεις προς τους ομιλητές είχαν το χαρακτήρα της προέκτασης της "ακρόασης" και με αυτήν την έννοια συνέβαλαν στη διασαφήνιση του συνόλου των απόψεων και των τοποθετήσεων που ακούστηκαν.

Ομάδες Εργασίας

Συντονιστές :

Α' Ομάδα : Γκαρτζόπουλος Κώστας, Χούσος Γιώργος, Πήλιουρας Παναγιώτης,

Β' Ομάδα : Βουρλάκης Σωτήρης, Κουτούζη Θεμελίνα, Πλατανισιώτη Σοφία

Γ' Ομάδα : Αχιλλέας Μανδρίκας, Σιγανού Άννα, Κοσμίδης Παύλος Παπαδοπούλου Διδώ, Βασιλόπουλος Νίκος

Την πρώτη ομάδα αποτέλεσαν οι εκπαιδευτικοί που δραστηριοποιούνται στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση από ένα έως δύο χρόνια, τη δεύτερη από τρία έως τέσσερα χρόνια, την τρίτη από πέντε και περισσότερα χρόνια

Η συνομιλία συντονίστηκε έτσι ώστε να δίνεται η δυνατότητα σε όλους τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς να παίρνουν το λόγο και να εξασφαλίζεται η διεξαγωγή της μέσα στο υπό συζήτηση περιεχόμενο.

Κάθε ομάδα ετοίμασε την παρουσίαση του δικού της προβληματισμού προκειμένου να τον ανακοινώσει στην ολομέλεια.

Τελική Ολομέλεια

Προεδρείο : Φουσέκη Έφη, Ορεινός Θόδωρος, Μάναλης Παντελής

Η τελική συζήτηση στην ολομέλεια έθεσε τις βάσεις του διαλόγου σχετικά με το παιδαγωγικό πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και αναζήτησε τις προϋποθέσεις ώστε να συμμετάσχει σ' αυτόν το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας. Αυτό ακριβώς επισημάνθηκε και στις κρίσεις των εξωτερικών παρατηρητών, των καθ. Γιώργου Χρυσάφιδη και Γιώργου Μπαγάκη.

Τα ερωτήματα που ενεργοποίησαν τη συνάντηση εργασίας

- Πώς περιγράφουμε το «Περιβάλλον του Ανθρώπου», αντικείμενο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, ώστε να μπορούμε να ισχυριζόμαστε ότι το συλλαμβάνουμε «συνολικά» (Τυφλίδα, 1977).
- Πώς παρεμβαίνουμε διδακτικά σε ένα αντικείμενο που διαμορφώνεται ταυτόχρονα από φυσικές και κοινωνικές διεργασίες

- Είναι η μέθοδος «Βιωμάτων και Σχεδίων» (Project) κατάλληλα επεξεργασμένη ώστε να ανταποκρίνεται στην ιδιαιτερότητα του αντικειμένου της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;
- Είναι οι προτεινόμενες προσεγγίσεις - διαθεματική, διεπιστημονική, πολυεπιστημονική, σφαιρική, ολιστική, συστημική- επεξεργασμένες ικανοποιητικά και κατάλληλες ώστε να τις υιοθετήσουμε όταν συνεργαζόμαστε με τους μαθητές μας σε ένα πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;
- Γιατί προέκυψε η ανάγκη του επαναπροσδιορισμού της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και τη Βιωσιμότητα» (Θεσσαλονίκη, 1997).

Στη συνάντηση εργασίας συμμετείχαν εκπαιδευτικοί που είχαν εμπειρία στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση αλλά ταυτόχρονα εξέφρασαν τον προβληματισμό τους γύρω από έννοιες που χρησιμοποιούνται ευρύτατα -όπως σφαιρική, ολιστική, διαθεματική, διεπιστημονική και συστημική προσέγγιση, κριτική σκέψη και στάση, διαλεύκανση και διαμόρφωση αξιών, περιβαλλοντική ηθική κ.α- χωρίς να είναι σαφές με ποιο τρόπο αυτές διαπλέκονται:

1. με το αντικείμενο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης,
2. με το ανθρώπινο υποκείμενο-μαθητή που δραστηριοποιείται στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και
3. με τη διδακτική παρέμβαση που υιοθετεί ο εκπαιδευτικός που δραστηριοποιείται στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

Η συνάντηση αυτή δεν επεδίωξε να απαντήσει στο θεωρητικό και μεθοδολογικό αυτό προβληματισμό. Ούτε όμως περιορίστηκε στην περιγραφή του «τι και πώς» των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Θα λέγαμε πως στόχος αυτής της συνάντησης ήταν

να ακουστούν απόψεις σχετικά με το κατά πόσο, έστω και εμπειρικά, τα προγράμματα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης αποτυπώνουν για κάποιο εξωτερικό παρατηρητή μερικές από τις έννοιες που εμφανίζονται στα θεωρητικά κείμενα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και ταυτόχρονα **να ακουστούν απόψεις σχετικά με το κατά πόσο** οι έννοιες αυτές είναι επεξεργασμένες ειδικά για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

Έτσι οι ομιλίες παρουσίασαν την κριτική στάση των ομιλητών γύρω από τον τρόπο με τον οποίο παρεμβαίνουμε διδακτικά ανάμεσα στο περιβάλλον του ανθρώπου, με την έννοια του γνωσιακού αντικειμένου και στο ανθρώπινο υποκείμενο, με την έννοια του γνωρίζοντος υποκειμένου.

Αυτό το μοντέλο εργασίας αποδείχτηκε επιτυχημένο, καθώς έδωσε πρωτοτυπία, ευελιξία, ομαδικότητα και δυνατότητα έκφρασης σε όλους τους συμμετέχοντες. Σε ήρεμο και εποικοδομητικό κλίμα τέθηκαν προβληματισμοί, που καλύπτουν σφαιρικά τον κοινωνικό χαρακτήρα της ΠΕ. Τα συγχαρητήρια για την επιτυχία αυτού του μοντέλου ανήκουν στην Ντίνα Σχίζα.

Η Δ. Ε. του Παραρτήματος Αττικής

Ερωτηματολόγιο- Έρευνα

Η Δ.Ε. του Παραρτήματος θέλοντας να συμβάλει εποικοδομητικά στον διάλογο -προβληματισμό για την ΠΕ -που ξεκίνησε με πρωτοβουλία του ΑΣ της Ένωσης-, συνέταξε και σας αποστέλλει ερωτηματολόγιο, σχετικό με τη φυσιογνωμία της ΠΕΕΚΠΕ, τις προσδοκίες των μελών της από αυτήν και το ρόλο της.

Παρακαλούμε να το συμπληρώσετε και να το στείλετε ταχυδρομικά στη διεύθυνση του Παραρτήματος.

Για τη ΔΕ του Παραρτήματος

Ν. Στεφανόπουλος

Έκθεση ζωγραφικής

Η Πέννυ Γιαννόπουλου, μέλος της Ένωσης μας και πρώην μέλος της ΠΟ του ΚΠΕ Αργυρούπολης, διοργανώνει τη δεύτερη έκθεση ζωγραφικής με τα νεότερα έργα της στην αίθουσα Παρνασσού, πλατεία Καρίτση, από 2 Φεβρουαρίου έως 15 Φεβρουαρίου 2002. Τα εγκαίνια της έκθεσης θα γίνουν 2 Φεβρουαρίου 6.00 μμ.

Ευχόμαστε στην πάντα δημιουργική Πέννυ καλή επιτυχία στην παρουσίαση της δουλειάς της

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Στις 18 Νοεμβρίου 2001 πραγματοποιήθηκε στην Εστία της Ν. Σμύρνης παρουσίαση προγραμμάτων Π.Ε., που εφαρμόστηκαν τη σχολική χρονιά 2000-2001 σε σχολεία της Δ' Δ/σης Α/θμιας Εκπ/σης Αθηνών. Σκοπός της παρουσίασης ήταν η σύνδεση των σχολείων με την τοπική κοινωνία, η ενθάρρυνση μαθητών & δασκάλων στην παρουσίαση ιδεών με φαντασία και δημιουργικότητα, η έκθεση υλικού και η ανταλλαγή απόψεων και ιδεών.

Το πρόγραμμα περιελάμβανε προγράμματα σχολείων που συμμετείχαν σε δίκτυα, όπως «Γνωρίζω τον τόπο μου μέσα από περιβαλλοντικά μονοπάτια» της Δ' Δ/σης Α/θμιας Εκπ/σης Αθηνών, «Δασικές πυρκαγιές & αποκατάσταση τοπίου», «Τα ρέματα της Αττικής», «Θάλασσα-Ακτές του Σαρωνικού» όλα του ΚΓΠΕ Αργυρούπολης, «Οικολογικά Σχολεία» της Εταιρείας Προστασίας της Φύσης, «Το σποράκι της ζωής» της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς & του Φυσικού Περιβάλλοντος, καθώς και μεμονωμένα προγράμματα που εφαρμόστηκαν με τη συμμετοχή της σχολικής κοινότητας.

Όλη η παρουσίαση ήταν ένας νοερός περίπατος σ' ένα μονοπάτι που ξεκινούσε από το δάσος του Υμηττού, περνούσε μέσα από τις αστικές περιοχές της Δ' Αθηνών και κατέληγε στη θάλασσα και στις ακτές μας. Έτσι, έγινε προσπάθεια η παρουσίαση να δράσει πολλαπλασιαστικά και για άλλους συναδέλφους, ώστε να ασχοληθούν με θέματα τοπικού ενδιαφέροντος ή να συνδέσουν τα προγράμματα τους με τις ανάγκες και τα προβλήματα του τόπου τους.

ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ «ΓΑΙΑ» ΚΑΙ ΤΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ

Το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας προχώρησε σε μια νέα μορφή εκπαίδευσης με τη δημιουργία του Κέντρου Περιβαλλοντικής Έρευνας & Εκπαίδευσης «ΓΑΙΑ», που είναι τεχνολογικά και επιστημονικά προσαρμοσμένο στο σύγχρονο τρόπο ζωής.

Στο αίθριο μια μεγάλη αναπαράσταση του πλανήτη Γη υποδέχεται τους επισκέπτες. Η Γη — μοναδική στο ηλιακό μας σύστημα — παρουσιάζεται στη σημερινή μορφή της, όπως διαμορφώθηκε με διεργασίες 4,6 δισεκατομμυρίων ετών.

Στους εκθεσιακούς χώρους ο επισκέπτης «μετέχει» στις λειτουργίες που καθιστούν δυνατή τη ζωή στον πλανήτη. Στη συνέχεια γνωρίζει τις σημερινές επεμβάσεις του ανθρώπου στη φύση, συνειδητοποιεί τα προβλήματα και ενημερώνεται για τους τρόπους επαναφοράς της οικολογικής ισορροπίας.

Το Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Δ' Δ/σης Α/θμιας Εκπ/σης Αθηνών σε συνεργασία με το Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας & Εκπαίδευσης «ΓΑΙΑ» οργάνωσε στις 6 Δεκεμβρίου 2001 την πρώτη ημερίδα εκπαιδευτικών στο «ΓΑΙΑ». Σκοπός της ημερίδας ήταν η γνωριμία των δασκάλων με τους συντελεστές & τα προγράμματα του Κέντρου και η σύνδεση του Αναλυτικού Προγράμματος του Δημοτικού Σχολείου και των προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με τις θεματικές ενότητες των εκθεμάτων του Κέντρου «ΓΑΙΑ»: Γη και οικοσυστήματα, Χρησιμοποιώντας τη Γη, Πρόκληση της Ενέργειας, Πρόκληση των Φυσικών Πόρων, Πρόκληση της Τροφής, Πρόκληση των Μεταφορών, Πρόκληση του Νερού.

Το «ΓΑΙΑ» εφαρμόζοντας τις πιο νέες μεθόδους παρουσίασης εισάγει κυριολεκτικά τον επισκέπτη με όλες τις αισθήσεις του στις έννοιες των παραπάνω θεμάτων. Οι συμμετέχοντες στην ημερίδα μπορούν τώρα να προετοιμάσουν επίσκεψη των μαθητών τους στο Κέντρο, ώστε να γίνει καλύτερα η προσέγγιση και η σύνδεση με τα προγράμματα ή τα μαθήματα. Ωστόσο, σημαντικό ήταν επίσης, ότι είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν από κοντά και να συζητήσουν για περιβαλλοντικά και εκπαιδευτικά θέματα με την «ψυχή» του «ΓΑΙΑ», την κ. Νίκη Γουλανδρή.

Κατερίνα Δήμου
Υπεύθυνη Π.Ε. Δ' Δ/σης Α/θμιας Εκπ/σης Αθηνών

Η Δ.Ε. του Παραρτήματος έκανε δεκτή την πρόταση του Τομέα Φυσικών Επιστημών, Τεχνολογίας & Περιβάλλοντος Διδακτική των Φυσικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών (με υπεύθυνο καθηγητή τον κ. Παναγιώτη Κόκκοτα) για συνεργασία στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Σωκράτης - MINERVA», που θα υποβάλει στο ΙΚΥ για έγκριση το συγκεκριμένο τμήμα του παραπάνω Τομέα με θέμα: **«Μια ψηφιακή κοινωνία μάθησης για την εκπαίδευση εκπαιδευτικών σε ζητήματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης».**

Το πρόγραμμα συνίσταται στη δημιουργία μιας ιστοσελίδας, η οποία θα παρέχει πληροφορίες σχετικές με την Π.Ε. σε εκπαιδευτικούς, γονείς, φορείς, οργανώσεις, ΟΤΑ και κάθε άλλον ενδιαφερόμενο. Μ' αυτό τον τρόπο θα γίνεται διάχυση πληροφοριών για την Π.Ε. , ανταλλαγή εμπειριών, καταγραφή δεδομένων, ανάδειξη βιβλιογραφίας, παρουσίαση προγραμμάτων, ανακοινώσεις δικτύων, ανίχνευση της διεθνούς εμπειρίας, ενημέρωση για ημερίδες, σεμινάρια, συνέδρια κλπ Είναι σημαντικό ότι στο πρόγραμμα θα συνεργαστούν και εκπαιδευτικοί άλλων χωρών, καθώς συνεργαζόμενοι φορείς είναι Πανεπιστήμια στην Αγγλία και την Πορτογαλία.

Θεωρούμε ότι η πρόταση τιμά ιδιαίτερα την ΠΕΕΚΠΕ και καθιστά το Παράρτημα ερευνητή των διαθέσεων και των αναγκών τουλάχιστον των εκπαιδευτικών-μελών του. Έτσι ταυτίζεται ο σκοπός του συγκεκριμένου προτεινόμενου προγράμματος με έναν από τους σκοπούς της Ένωσης μας. Το Παράρτημα θα βοηθήσει στη σύνταξη των ερευνητικών εργαλείων και θα αναλάβει τη διακίνηση τους μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Πιστεύουμε ότι η εμπειρία που θα αποκτήσει η Δ.Ε. θα αποβεί χρήσιμη μελλοντικά για την ανάληψη ενός ευρωπαϊκού προγράμματος, στο οποίο το Παράρτημα Αττικής θα είναι συντονιστικός φορέας. Σημαντική επίσης θα είναι η ικανοποίηση των μελών μας από τη συμβολή τους στη διαμόρφωση του σχεδιαζόμενου ηλεκτρονικού κόμβου. Τέλος, το αποτέλεσμα θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμο στα μέλη μας, καθώς θα μπορούν ανατρέχοντας στη «δική» τους ιστοσελίδα να πληροφορηθούν ο,τιδήποτε σχετικό με την Π.Ε. , που είναι άλλωστε και ο συνδετικός τους κρίκος ως μελών της ΠΕΕΚΠΕ. Ελπίζουμε η πρόταση του τμήματος Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών να εγκριθεί από το ΙΚΥ, ώστε να προχωρήσουμε στην υλοποίηση της.

Η Δ.Ε. του Παραρτήματος Αττικής

Αγαπητοί συνάδελφοι

μην ξεχνάτε ότι η ύπαρξη του Παραρτήματος, η διοργάνωση εκδηλώσεων και η έκδοση αυτού του περιοδικού εξαρτώνται αποκλειστικά από την εξόφληση της δικής σας ετήσιας συνδρομής. Μην την αμελείτε! Ανανεώστε τη! Πώς;

Με ταχυδρομική επιταγή στο όνομα του ταμιά: Κυριάκος Λεμπέσης, Μιαούλη 6 Αργυρούπολη 16451

Περνώντας από τα γραφεία μας: Καφαντάρη 43 Άγιος Δημήτριος (κατόπιν συνεννοήσεως)

Όταν συναντάτε μέλη της Δ. Ε. στις εκδηλώσεις μας

Τηλεφωνώντας στα 9959251 (Νικ.Στεφανόπουλος), 0945-898564 (Κυρ. Λεμπέσης), 097-2818793 (Αχ. Μανδρίκας)

ΣΗΜ: Για λόγους στρογγυλοποίησης η ετήσια συνδρομή θα είναι στο εξής 15 ευρώ.

ΚΟΠΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ

Το Παράρτημα Αττικής της ΠΕΕΚΠΕ κόβει την Πρωτοχρονιάτικη πίτα του την Κυριακή 10 Φεβρουαρίου 2002 και ώρα 6.30μμ στο 13° Λύκειο Πειραιά (Κολοκοτρώνη 6, τηλ. 4176464). Προσκεκλημένοι είναι όλα τα μέλη, ενώ η Δ. Ε. υπόσχεται πολλές εκπλήξεις! Να είστε όλοι εκεί!

Επιμέλεια έκδοσης: Νίκος Στεφανόπουλος-
Αχιλλέας Μανδρίκας

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ

Σας ενημερώνουμε ότι ο συνάδελφος **Ανδρέας Σεληνιωτάκης (τηλ.: 9953395, κιν.: 0944-27.19.19)** έχει αναλάβει την εκτύπωση της εφημεριδούλας μας. Μπορεί να αναλάβει την εκτύπωση οποιουδήποτε εντύπου εσείς θέλετε. Ακόμα και μεταξοτυπίες σε στυλό, μπρελόκ, μπλούζες, καπέλα, ημερολόγια κ.ά.

Και πάντα σε συναδελφικές τιμές!!!